

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

DEFINITIEF RAPPORT

KWALITEITSONDERZOEK NIET
BEKOSTIGDE INSTELLING VOOR
PRIMAIR ONDERWIJS
DE WERFKLAS

Plaats: : Culemborg
BRIN-nummer : 29PX
Datum schoolbezoek : 8 september 2011
Datum vaststelling rapport : 23 november 2011

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING

2 OORDELEN

3 CONCLUSIE

BIJLAGE

1 INLEIDING

Dit rapport van de Inspectie van het Onderwijs bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Werfklas te Culemborg. De Werfklas is een B3-school: een particuliere school die de status heeft van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, onder 3 van de Leerplichtwet 1969'. Het onderzoek waarover de inspectie rapporteert, vond plaats op 8 september 2011.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de aspecten van kwaliteit die zijn vastgelegd in de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT). In het Toezichtkader niet bekostigd primair onderwijs 2008 is uitgewerkt om welke aspecten dit bij een B3-school gaat en op welke wijze het onderzoek door de inspectie vorm en inhoud krijgt. Het toezichtkader niet bekostigd primair onderwijs 2008 bevat de voor het primair onderwijs vastgestelde minimumnormen, maar gaat daar niet bovenuit.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs met behulp van een beperkte set onderzoeksvragen die ruimte laat voor de wijze waarop de school het onderwijs inricht en tegelijkertijd leidt tot een oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De onderzoeksvragen sluiten nauw aan bij de kwaliteitsaspecten uit de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), maar zijn tegelijkertijd zo geformuleerd dat ze niet ingrijpen in de vrijheid van de B3-scholen om zelf de wijze van aanbieden, organisatie en inrichting van het onderwijs te bepalen. Daarnaast geven de onderzoeksvragen antwoord op de vraag of de school met de wijze waarop zij haar onderwijs inricht voldoende tegemoet komt aan de criteria die de Leerplichtwet 1969 stelt aan een niet uit de openbare kas bekostigde B3-school waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen in de leeftijdsgroep van het basisonderwijs. De beoordeling van de kwaliteitsaspecten vindt derhalve plaats met behulp van onderzoeksvragen die op de eisen die volgens de WOT en Wet op het primair onderwijs (WPO) van toepassing zijn alsmede op de eisen van 'overeenkomstige inrichting' die volgens de Leerplichtwet 1969 aan B3-scholen van toepassing zijn.

Kwaliteitstoezicht en nalevingstoezicht gaan dan ook 'hand in hand', zodat de inspectie naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek tevens kan vaststellen of De Werfklas nog steeds voldoet aan de criteria uit de leerplichtwet. Het verschil tussen nalevingstoezicht en kwaliteitstoezicht treedt aan het licht als de inspectie heeft vastgesteld dat een B3-school niet voldoet aan de norm. Als dat een norm is die niet samenvalt met een specifiek wettelijk voorschrift dan is er uitsluitend sprake van kwaliteitstoezicht; is dat echter een norm die wel daarmee samenvalt dan is er tevens sprake van nalevingstoezicht.

De onderzoeksvragen die de inspectie hanteert zijn als volgt geformuleerd:

1. Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?
2. Krijgen de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken?
- 3/4 Leidt het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is?
5. Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?

6. Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?
7. Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?
8. Liggen de resultaten van de leerlingen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht?
9. Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen is per kwaliteitsaspect een subvraag of een aantal subvragen geformuleerd. Het overzicht van de onderzoeksvragen en de onderliggende subvragen, alsmede het antwoord van de inspectie daarop vindt u in de bijlage bij dit verslag.

1.1 Opbouw van dit rapport

Paragraaf 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoeksvragen, alsmede de onderbouwing daarvan. In paragraaf 3 trekt de inspectie haar conclusies op basis van de bevindingen uit deze paragraaf. Bijlage 1 brengt de uitkomsten van het onderzoek bij De Werfklas inzichtelijk in beeld.

Onderzoeksmethode

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van onderwijsactiviteiten in de groepen;
 - gesprekken met de directie zijn gevoerd;
 - gesprekken met het bevoegd gezag zijn gevoerd;

2 OORDELEN

In dit hoofdstuk van deze rapportage van De Werfklas geeft de inspectie op alle onderzoeksvragen een concluderend antwoord, gevolgd door een korte toelichting.

2.1 Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voldoende voor op het vervolgonderwijs.

Toelichting:

Het leerstofaanbod is zo geordend dat in principe elke leerling aan het eind van de basisschoolperiode alle kerndoelen kan hebben behaald.

De school heeft de doelen en het leerstofaanbod per leerjaar beschreven. De school werkt vanuit een antroposofisch mensbeeld en gebruikt als leidraad voor het aanbod 'Ik zie rond in de wereld'. Naast eigen leerbronnen en materialen maakt de school gebruik van verschillend bestaand methodisch materiaal, bijvoorbeeld voor de oefenstof voor rekenen en wiskunde. Overeenkomstig de principes van het Vrijeschoolonderwijs wordt gewerkt met perioderoosters, waarin een bepaald onderdeel van het leerstofaanbod centraal staat. Daarnaast is er dagelijks ruimte voor 'vrij initiatief', waarbij de school inspeelt op het natuurlijk leren van kinderen. Een aantal keren per week heeft de school tijd gereserveerd voor de zogenaamde 'oefenuren'. In deze tijd wordt oefenstof op het gebied van rekenen en wiskunde en/of Nederlandse taal aangeboden en verwerken leerlingen op eigen niveau de leerstof.

Verder wordt tweemaal per week projectmatig aan thema's gewerkt. Het onderwijs richt zich expliciet op een brede ontwikkeling (drie pijlers: hoofd, hart, handen) en maakt ook gebruik van de leeromgeving buiten school (natuur als leerschool, onder andere werkzaamheden op de stadsboerderij). Door middel van al deze activiteiten wordt voldaan aan de eis dat de leerbronnen aantoonbaar bijdragen aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap. Ook is er veel aandacht voor muziek (zingen), ritme en beweging en kunstzinnige vorming.

2.2 De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

Toelichting:

Leerlingen krijgen voldoende tijd om die inzichten te verwerven die noodzakelijk zijn om op een bij hen passend niveau in het voortgezet onderwijs te functioneren.

2.3/2.4 Het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat leidt tot een veilige en motiverende schoolomgeving.

Toelichting:

Het gebouw 'Het Werfhuis' heeft drie klaslokalen en een aantal kleinere ruimten waarin de lessen worden verzorgd. De kleutergroep heeft een aparte ruimte met een eigen leraar. Ook de centrale hal wordt intensief gebruikt voor zingen en bewegen. De leeromgeving toont verzorgd en het pedagogisch klimaat is uitnodigend en ondersteunend.

Voor de leerlingen in de klassen 1 t/m 6 (in termen van het Vrijeschool-onderwijs) zijn er twee vaste leraren en daarnaast zijn er stagiaires aanwezig die met kinderen individueel of in groepjes werken. Leraren schenken tijdens het werken met de kinderen veel aandacht aan het bevorderen van het zelfvertrouwen van de leerlingen. De oudere leerlingen hebben ook een actieve inbreng in de wekelijkse pedagogische vergaderingen, waarbij ze zelf punten voor de agenda opstellen, de vergadering voorzitten en notuleren.

2.5 Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.

Toelichting:

De Werfklas heeft nu 40 leerlingen en heeft daarmee de maximale capaciteit bereikt. Na een gemeenschappelijke dagstart worden de leerlingen meestal ingedeeld per leeftijdsgroep; vaak wordt gewerkt in vier groepen. In elke klas wordt het onderwijs volgens het perioderooster gegeven. Elke klas krijgt instructie op maat en daarbinnen krijgt elke leerling zo nodig specifieke aandacht. Dit geldt voor zowel de ondersteuning en begeleiding, als het leerstofaanbod. Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven.

2.6 De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt voldoende gevolgd.

Toelichting:

Het leerlingvolgsysteem bestaat uit het wekelijks bespreken van leerlingen volgens de methode 'inlevend waarnemen'. De bevindingen worden vastgelegd in een logboek. Ook wordt het leerlingenwerk bewaard. Leerlingen worden zelf ook actief betrokken bij de periodedoelen. Zo geven zij middels een zelfbeoordelingslijst aan wat ze moeten kunnen en kennen aan het eind van een periode. Leraren nemen bij de kinderen aan het eind van een periode diagnostische toetsen af om na te gaan of de aangeboden leerstof door de leerlingen is opgenomen. De doelen en resultaten worden ook met de leerlingen geëvalueerd. Jaarlijks worden getuigschriften opgesteld en regelmatig worden ouders geïnformeerd over de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

2.7 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.

Toelichting:

De leerlingenzorg maakt een integraal onderdeel uit van de pedagogische en didactische begeleiding. Zo wordt, indien een toets niet op een voldoende niveau is afgesloten, extra begeleiding geboden. Daarnaast wordt, indien wenselijk met de medewerking van ouders, ook externe hulp ingezet. Voor een aantal leerlingen, waarvan is vastgesteld dat ze kortdurende gerichte hulp nodig hebben stellen de leraren handelingsplannen op.

2.8 De resultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.

Toelichting:

In 2010 stroomde er één leerling uit naar het voortgezet onderwijs. In 2011 vier. Scholen voor voortgezet onderwijs vragen een objectief onderzoek als tweede advies voor de toelating. In dit kader laat de school haar leerlingen deelnemen aan het Drempelonderzoek. Bij discrepantie (tegenvallende toetsscore) gaat de school in gesprek met het VO. In veel gevallen wordt de leerling dan toch geplaatst.

Van de leerlingen die in voorgaande jaren in het voortgezet onderwijs zijn geplaatst ontvangt de school de resultaten. Uit deze informatie blijkt dat de leerlingen in het voortgezet onderwijs doorstromen conform de verwachtingen. De inspectie heeft geen aanwijzingen dat de leerlingen op een lager niveau functioneren dan op grond van hun intelligentie zou mogen worden verwacht.

2.9 De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

Toelichting:

De school verantwoordt zich naar ouders over de kwaliteit van het onderwijs middels ouderbijeenkomsten. Zo bespreekt ze één keer per maand met ouders de voortgang van de leerlingen. Verder wordt in een maandbrief gerapporteerd over het aanbod in zijn nieuwsbrieven en kunnen ouders participeren in werkgroepen.

De school heeft in het schoolplan vastgelegd welk aanbod ze realiseert op het gebied van burgerschap.

Alle leraren zijn bevoegd voor het geven van basisonderwijs en zijn in het bezit van een verklaring omtrent het gedrag.

3 CONCLUSIES

De Inspectie van het Onderwijs is van oordeel dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Werfklas ten volle voldoet aan de voor het primair onderwijs vastgestelde minimumnormen. Het antwoord op alle onderzoeksvragen is positief.

De Inspectie van het Onderwijs kent aan De Werfklas het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment vertrouwen heeft in de kwaliteit van het onderwijs op De Werfklas en geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Bijlage 1:

Overzicht uitkomsten kwaliteitsonderzoek

Basisschool De Werfklas te Culemborg

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

Onderzoeksvraag 1	ja	nee
Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs.	●	
Deelaspecten:		
1.1 De leerinhouden Nederlandse taal zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.2 De leerinhouden rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.3 De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling.	●	
1.4 De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen.	●	
1.5 De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.	●	

Onderzoeksvraag 2	ja	nee
De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	●	
Deelaspecten:		
2.1 De leerlingen doorlopen de school in beginsel binnen een periode van acht jaar.	●	
2.2 De school realiseert voldoende onderwijstijd.	●	

Onderzoeksvraag 3/4	ja	nee
Het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.	●	
Deelaspecten:		
3.1/4.1 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.	●	
3.2/4.2 De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan.	●	
3.3/4.3 De leraren/ de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.	●	

Onderzoeksvraag 5	ja	nee
Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.	●	●
Deelaspecten:		
5.1 De leraren stemmen het didactisch handelen af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.	●	
5.2 Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven.	●	

Onderzoeksvraag 6	ja	nee
De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt gevolgd.	●	

Onderzoeksvraag 7	ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.	●	
Deelaspecten:		
7.1 De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.	●	
7.2 De school bepaalt de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben.	●	
7.3 De school voert de zorg daadwerkelijk uit.	●	

Onderzoeksvraag 8	ja	nee
De resultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.	●	

Onderzoeksvraag 9	ja	nee
De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.	●	●
Deelaspecten:		
9.1 De school verantwoordt zich over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.	●	
9.2 Er is een schoolplan waarin is vastgelegd hoe die verantwoording in zijn werk gaat.	●	
9.3 Het schoolplan geeft een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving.	●	
9.4 De school zorgt ervoor dat de leraren bevoegd zijn en over een verklaring omtrent het gedrag beschikken.	●	